

Tavanomaiset varotoimet ensihoidossa

9.9.2022

Tarkemmat ohjeet löytyvät www.tays.fi -> ohjeet -> infektioiden torjunta -> toimintayksiköiden infektioiden torjunta -> ensihoito ([linkki](#))

Käsihygienia <ul style="list-style-type: none">• Desinfioi kädet ennen suojakäsineiden pukemista ja niiden riisumisen jälkeen tai jos olet koskenut potilaaseen tai hänen lähiympäristöönsä ilman suojakäsineitä.• Pese kädet, kun ne ovat likaiset tai tuntuvat likaisilta.	Eritetahradesinfektio <ul style="list-style-type: none">• Eritteitä ovat veri, virtsa, uloste, lima, oksennus, märkäeritteet, lapsivesi ja muut kehon nesteet• Eritetahradesinfektioaineena voi käyttää:<ul style="list-style-type: none">○ Peroksygeenia (esim. Erisan Oxy+® 2 % tai Oxivir plus® 3,5 %)○ Pienissä tahroissa Apowipe-tai Saniswiss S1 liina• Poista näkyvät veri- ja eritetahrat seuraavasti:<ul style="list-style-type: none">○ Laita suojakäsineet käteen, imeytä eritetahra kertakäyttöiseen siivouspyyhkeeseen ja laita siivouspyyhe jätepussiin.○ Vaihda kontaminoituneet suojakäsineet○ Kaada eritetahradesinfektioainetta tahralla päälle tai kertakäyttöiselle siivouspyyhkeelle ja pyyhi eritetahra-alue.○ Laita siivouspyyhe ja käytetyt suojakäsineet roskiin, desinfioi kädet. Toista tarvittaessa
Suojakäsineet <ul style="list-style-type: none">• Käytä, kun kosket potilaaseen, hänen vaatteisiinsa tai tavaroihinsa.• Vaihda aseptisen työjärjestyksen mukaisesti, kun siirryt likaisesta puhtaaseen työvaiheeseen, esimerkiksi ennen lääkkeiden käsittelyä.• Älä käytä ambulanssia ajaessa tai kirjauksia tehdessä. Kirurginen suu-nenäsuojus <p>Käytä hengitystietä varmistaessa sekä kun on vaara roiskeista</p> Hihallinen suojaesiliina tai suojatakki <ul style="list-style-type: none">• Käytä, kun on vaara, että työvaatteesi likaantuu eritteillä• Vaihda likaantunut uuteen• Poista heti, kun tarve päättyy• Varo, ettet kontaminoi ambulanssin pintoja likaisella suojaesiliinalla/-takilla• Älä käytä ambulanssia ajaessa	Pintojen ja välineiden huolto <ul style="list-style-type: none">• Kun potilas on luovutettu, poista mahdolliset eritetahrat eritetahradesinfektioaineella• Pyyhi kaikki ne pinnat ja hoitovälineistö, joihin henkilökunta ja potilas ovat koskettaneet tehtävän aikana tai joihin on voinut tulla roiskeita. Pyyhittäviä pintoja voivat olla muun muassa parit, parien laidat, kantotuoli, hoitajan tuoli ja sen käsinojat, auton sisällä olevat kaiteet, kahvat. Pyyhittäviä hoitovälineitä voi olla muun muassa RR-mittari, saturaatiomittari, monitori, alkometri.• Käytä pintojen pyyhintään valmiita desinfektiopyyhkeitä tai desinfektioainetta ja kertakäyttöisiä siivouspyyhkeitä esimerkiksi:<ul style="list-style-type: none">○ ApoWIPE® tai Saniswiss S1 pintadesinfektiopyyhe○ Erisan Oxy+® 2 % tai Oxivir plus® 3,5 % -käyttöliuos• Jos potilasta on kuljetettu paareilla, laita liinavaatteet pyykkiin, pyyhi parit ja tyyny. Vaihda lopuksi puhtaat liinavaatteet. <p>Potilaan luovuttamisen jälkeisen- sekä viikko- ja kuukausisiivouksen tarkemmat ohjeet löytyvät www.tays.fi -> ohjeet -> infektioiden torjunta -> toimintayksiköiden infektioiden torjunta -> ensihoito</p>
Veritapaturma on tilanne, jossa verinen väline pistää tai viiltää tai verta joutuu suun limakalvoille, silmän sidekalvolle tai rikkonaiselle iholle. Terveelle iholle joutunut veri ei aiheuta tartunnan vaaraa. Ensiapu: <ul style="list-style-type: none">○ Huuhtelee silmiin ja limakalvolle tulleet roiskeet runsaalla juoksevalla vedellä tai keittosuolalla.○ Pisto- ja viiltoalue:<ul style="list-style-type: none">⇒ älä purista aluetta⇒ huuhtelee runsaalla vedellä (tai Aqualla tai NaCl-liuoksella)⇒ laita A12T 80 % - tai Ethanol 80 % ApoWipe desinfektiopyyhe haude kahdeksi minuutiksi <p>Ilmoita Ensihoidon johto- ja tilannekeskukseen ja toimi Ensihoitokeskuksen veritapaturmaohjeiden mukaan.</p>	

Varotoimet	Tiedossa oleva tauti tai sen epäily	Suojautuminen ¹	Tehtävän jälkeen
Kosketus	<ul style="list-style-type: none"> - Ripuli-oksennustauti (aiheuttajamikrobista riippumatta) - Clostridium difficile - Candida Auris - Moniresistentit bakteerit (esim. MRSA, ESBL Klebsiella pneumoniae, VRE, CPE) - Märkivät haavat ja ihoinfektiot - Sairaalahoidossa ulkomailla viimeisen vuoden aikana olleet potilaat - Suorat sairaalasiirrot ulkomailta 	Suojakäsineet Hihallinen suojaesiliina Roiskeita: lisäksi kirurginen suu-nenäsuojus ja silmäsuojain Oksennus-ripulitauti, Clostridium difficile ja Candida Auris: Huomioi potilaan luovutuksen jälkeen käsien pesu vedellä ja saippualla	Sisäpuhdistus: Tarvittaessa eritetahradesinfektio. Pyyhi henkilökunnan ja potilaan koskettamat pinnat ja hoitovälineistö kertakäyttöisillä desinfiointipyyhkeillä tai desinfektioaineella. Jos roiskeita, pyyhi kaikki pinnat ja hoitovälineistö. Ripuli-oksennustauti, CPE, Candida Auris: käytä siivotessa hihallista suojaesiliinaa ja kirurgista suu-nenäsuojusta. Pyykit liukenevaan pyykkipussiin. Candida Auris: huolellinen siivous Oxivir plus 3,5% , Erisan Oxy+ 5% tai Saniswiss S1
Kosketus- ja pisara	Pisaravarotoimet: <ul style="list-style-type: none"> - Hinkuyskä - Meningiitti, Meningokokkisepsis tai -pneumonia - Epiglottiitti (Haemophilus influenzae) - Hengitystie-infektio, jonka aiheuttaja tuntematon Kosketus- ja pisaravarotoimet: <ul style="list-style-type: none"> - SARS-CoV-2 (Covid-19) - Influenssa - A-streptokokki-infektio - Kurkkumätä 	Kirurginen suu-nenäsuojus Silmäsuojain Suojakäsineet Hihallinen suojaesiliina, jos roiskeita SARS-CoV-2 (Covid-19): FFP2/3 -hengityksensuojain lähikontaktissa	Tuuleta ambulanssi. Sisäpuhdistus: Tarvittaessa eritetahradesinfektio. Pyyhi henkilökunnan ja potilaan koskettamat pinnat ja hoitovälineistö kertakäyttöisillä desinfiointipyyhkeillä tai desinfektioaineella. Jos roiskeita, pyyhi kaikki pinnat ja hoitovälineistö. Suojaimet siivouksessa: <ul style="list-style-type: none"> - tehtävällä käytetyt pään suojaimet: kirurginen suu-nenäsuojus tai FFP2/3-hengityksensuojain, silmäsuojain - jos työasu on vaarassa likaantua: puhdas hihallinen suojaesiliina - puhtaat suojakäsineet Apinarokko: <ul style="list-style-type: none"> • pyykit liukenevaan pyykkipussiin • jätteet suljettuun kaksinkertaiseen jättepussiin
Ilma	<ul style="list-style-type: none"> - Hengitysteiden tartuntavaarallinen tuberkuloosi - Keuhkorutto - Vesirokko ja yleistynyt vyöruusu - Tuhkarokko - Apinarokko 	Yhteys aina kenttäjohtajaan Harkittava infektioambulanssi (PI 0391) FFP3 –hengityksensuojain Silmäsuojain Suojakäsineet Hihallinen suojaesiliina	Apinarokko: <ul style="list-style-type: none"> • pyykit liukenevaan pyykkipussiin • jätteet suljettuun kaksinkertaiseen jättepussiin
Kosketus-, pisara- ja ilma (kts. erillinen toimintaohje)	<ul style="list-style-type: none"> - MERS-CoV - Lintuinfluenssa (H5N1, H7N9, H7N7, H9N2) - Verenvuotokuumeet (Ebola, Marburgin tauti, Lassa-kuume, Krimin-Kongon verenvuotokuume) 	Yhteys aina kenttäjohtajaan Infektioambulanssi (PI 0391) Harkittava EpiShuttle (PI 0211) FFP3-hengityksensuojain suojakäsineet Silmäsuojain Hihallinen suojaesiliina Verenvuotokuumeissa lisäksi: Sukallinen Tyvek-suojahaalari, pitkä visiiri Suojakäsineet (2 paria päällekkäin)	Suorita sisäpuhdistus pyyhkien kaikki pinnat ja hoitovälineistö. Suojaudu siivouksessa samoin kuin tehtävän aikana. Laita työvaatteet tartuntavaaralliseen pyykkiin. Laita jätteet tartuntavaaralliseen jätteeseen. Käytä siivoukseen Oxivir plus 3,5% , Erisan Oxy+ 5% tai Saniswiss S1. Epishuttlea käytettäessä Perasafe.

¹ Harkitse potilaalle suojakäsineet SpO2-mittauksen jälkeen. Pisara- ja ilmavarotoimissa potilaalle kirurginen suu-nenäsuojus. Pisara- ja ilmavarotoimet: Ensihoitoyksikön ohjaamon puhallin täysille ja takatilan poistoilmahuoneen päälle. Sisäilmakierto ei saa olla päällä.